

von Heljne
Rolph Wegmanns bok Getå 1918, publicerat med tillstånd
sh Wegmann

Östergötlands Arkivförbund
Verksamhetsberättelse 2018

Arkivpersonal och styrelserepresentanter samlade vid vår konferens i Boxholm sommaren 2019.

Östergötlands Arkivförbund
Vattengränden 14
602 22 Norrköping

011-12 28 90

info@ostergotlandsarkivforbund.se

www.ostergotlandsarkivforbund.se
www.facebook.com/ostergotlandsarkivforbund

Bilden på framsidan föreställer Maria Lorents Peterson som på Kulturnatten i Norrköping gestaltade Gerda von Heijne. Gerda (bilden på skärmen) överlevde Sveriges hittills svåraste tågolycka som inträffade 100 år tidigare vid Getå utanför Norrköping, där banvallen gav vika och flera resenärer omkom.

Bilderna i verksamhetsberättelsen är tagna av Albin Lindqvist, om ej annat anges.

Copyright: Östergötlands Arkivförbund och respektive bildägare.

Tryck: Tellogruppen AB, Söderköping 2019

1. Inledning

2018 var ett verkligt arkivår som kantades av en rad firanden. Mest uppmärksamhet fick Riksarkivets 400-årsjubileum, men också Folkrörelsernas Arkivförbund (FA) firade jämmt med sina 50 år. Vidare fyllde Arkivens dag samt Föreningen Sveriges Länsarkivarier 20 år vardera. Däremot vi själva, Östergötlands Arkivförbund, fyllde ojämnt med våra 34 år. Oavsett det fanns många anledningar till att fira våra svenska arkiv som på många vis utmärker sig i världen. Det gäller inte minst våra enskilda arkiv, där Sverige genom sina länsarkiv är unika.

Östergötlands Arkivförbund är en ideell medlemsorganisation som arbetar med civilsamhällets historia, det vill säga det som ligger utanför den offentliga sektorns verksamhet, exempelvis föreningar, företag, gårdar och de enskilda människornas historia. Enskilda arkiv är oreglerade och i de fall de överhuvudtaget bevaras finns de hos ett stort antal aktörer. Eftersom det saknas lagar som styr att enskilda arkiv ska bevaras är vår verksamhet mycket viktig. Det krävs engagemang och god kunskap om lokala förhållanden för att förhindra att värdefulla enskilda arkiv förloras. Arkiv är ett unikt arv som förs vidare över generationer, ett sorts samhälleligt kollektivt minne. Öppen tillgång till arkiv ger kunskap, främjar demokrati och skyddar medborgarnas rättigheter. Arkiv är också grunden för bl.a. kulturarvsverksamhet.

Arkivförbundet har en sammanhållande funktion för ett femtiotal lokala arkiv för exempelvis föreningar, företag och lokalhistoriska aktörer och erbjuder en kvalificerad arkivkompetens, bland annat genom konsultverksamhet. Dessutom har arkivförbundet en egen depå för näringslivsarkiv.

Arkivförbundet ska ge råd och service i arkivfrågor, vara ett nav för de lokala arkiven i länet och bistå med kompetens och ansvar för utbildning. Vidare har arkivförbundet ett

dokumentationsansvar för regionens enskilda arkiv och genom distriktsorganisationer och medlemsarkiv finns förgreningar i alla länets kommuner. Vi ska genomföra inventeringar i samråd med de lokala arkiven, verka för ökad kännedom i syfte att förhindra arkivförluster och inneha det centrala registeransvaret över enskilda arkiv i Östergötland.

Östergötlands Arkivförbund har under 2018 haft Region Östergötlands regionala kulturuppdrag att vara en paraplyorganisation för de samlade arkiven i Östergötland. Vårt uppdrag är att verka inom Regional enskild arkivverksamhet, vilket är ett av de utpekade verksamhetsområden till vilka regionerna vidareförmedlar statliga kultursamverkansmedel från Kulturrådet. Förutom statsbidraget ges även bidrag direkt från Region Östergötland.

Organisation

Östergötlands Arkivförbund är en förening som bildades 1984 under namnet Östergötlands Läns Folkrörelsearkiv, ÖLFA. 1993 ändrades namnet till Östergötlands läns Föreningsarkiv, ÖLFA, för att bredda verksamhetsområdet. Sedan 2001 är namnet Östergötlands Arkivförbund, ÖLFA, och därefter har vi arbetat med alla typer av enskilda arkiv.

Östergötlands Arkivförbund är medlem i Folkrörelsernas Arkivförbund (FA), Föreningen för arkiv- och informationsförvaltning (FAI), Näringslivsarkivens förening (NAF) och länsarkivarien är medlem i Föreningen Sveriges Länsarkivarier. Under 2018 beslutade FA och NAF gå samman i en ny gemensam organisation under namnet Sveriges Arkivförbund, vars verksamhet formellt tar vid 2019.

Styrelse

Ledamöter:	Ann-Kristin Eriksson, ordf. Monica Klingberg, vice ordf. Roy Andersson Jim Löfgren Charles Eriksson Claes Westling Kristina Edström	Östergötland-Holavedens folkdansring Linköpings Stadsarkiv Brukskultur Åtvidaberg Östergötlands museum Ödeshögs Lokalhistoriska Arkiv Riksarkivet Landsarkivet i Vadstena Östgöta Genealogiska förening
Suppleant:	Ina-Maj Samuelsson	PRO Östergötland
Revisorer:	Britt Wiesner Maj-Britt Karlström	IOGT-NTO Östergötland PRO Östergötland
Revisorsuppl.:	Magnus Johansson	Föreningen Svenskt Uppfinnaremuseum
Valberedning:	Anders Köhler, sammank. Jane Karlsson	Kvillinge Föreningsarkiv Vänsterpartiet Östergötland

Personal

*Albin Lindqvist,
Kjell Oskarsson,*

Länsarkivarie, verksamhets- och arkivchef. Har under 2018 arbetat 80 %.
Arkivassistent på 100 %. Arbetat bl.a. med databaser, register och
administration. Avgick med pension 2018-03-31.

Ingela Carlsson,

Arkivassistent på 100 % med ett uppehåll 2018-05-01 – 2018-11-30 med
stöd från Arbetsförmedlingens extratjänster. Arbetat med registrering,
administration samt med ordnings- och förteckningsarbete.

Magnus Johansson

Arkivassistent på 100 % med stöd från Arbetsförmedlingens extratjänster.
Arbetat med registrering, administration samt med ordnings- och
förteckningsarbete.

I mitten vår arkivassistent Kjell Oskarsson som avtackades av Monica Klingberg och Ann-Kristin Eriksson ur styrelsen i samband med pensionsavgång våren 2018.

Delar av styrelsen och personalen samlade vid Ljungs slott där Elisabeth Kihlberg guidade i tidsenliga kläder.

Möten

Årsmöte hölls den 22 mars på Hemgården i Norrköping. 19 personer var närvarande och som mötesordförande valdes Christina Sirtoft-Breitholtz från Örebro-Västmanland Arkiv AB/Arkiv Västmanland. Efter mötet höll hon ett lättsamt och underhållande föredrag om arkiv i Sverige, samt berättade om den behovsanalys av vår verksamhet som hon påbörjat. Styrelsen har under året haft tolv protokollförda sammanträden, varav tre via e-post.

Lokaler

Östergötlands Arkivförbunds lokaler finns på Vattengränden 14 i Norrköping och vi är samlokaliserade med Norrköpings Föreningsarkiv sedan 2010. Vi hyr plats för att förvara arkiv hos Norrköpings föreningsarkiv, Linköpings föreningsarkiv och Brukskultur Åtvidaberg, där vi har ett avtal med Åtvidabergs kommun för förvaring av företagsarkiv.

Jim Löfgren, Ann-Kristin Eriksson och Kristina Edström ur styrelsen, samlade på studiebesök hos 50-årsjubilerande Norrköpings Stadsarkiv.

2. Medlemmar

Vid årsskiftet 2018-2019 bestod vi av 143 medlemmar, varav 88 läns- och distriktsorganisationer, 4 stödmedlemmar och 51 medlemsarkiv. Medlemsarkiven består inte bara av föreningsarkiv utan också av forskningsarkiv, lokalhistoriska arkiv, företagsarkiv, kommunarkiv och kommunala lokalhistoriska samlingar samt större institutioner såsom Riksarkivet Landsarkivet i Vadstena, Östergötlands museum, Linköpings Stifts- och landsbibliotek och Linköpings stadsarkiv. Gemensamt för alla dessa är att de förvarar enskilda arkiv. Nya medlemmar under året är Vreta Klosters hembygdsarkiv och Föreningen Datorhjälp i Släktforskningen (DIS).

Östergötlands Arkivförbund är en bred och samordnande arkivorganisation med kunskap och kompetens om länets många lokalhistoriska initiativ och samlingar, en knutpunkt och registerinstans för de enskilda arkiven i länet.

Besök hos Vreta Klosters hembygdsförenings representanter hösten 2018.

Distriktsorganisationer

ABF Östergötland	Svenska Målareförbundet avdelning 8, Östra
Astma och Allergiföreningen Östergötland	Svenska Röda Korset, Östgötadistriktet
Centerns Ungdomsförbund Östgötadistrikt	Sverok – Spelhobbyförbundet
Centerpartiets Östgötadistrikt	Synskadades Riksförbund, Östergötland
De Synskadades Väl i Östergötland	Unionen Öst
Equmeniakyrkan Region öst	Verdandi
Friluftsförbundet Region ost	Vision kommunalavdelning i Norrköping
Frälsningsarméns Östra Division	Vårdförbundet
Funktionsrätt Östergötland	Vänsterpartiet i Östergötland
Föreningen DIS	Östergötland-Holavedens folkdansring
Föreningen Svenska Spetsars arkiv	Östergötlands Bandyförbund
Hyresgästföreningen Region sydöst	Östergötlands Bildningsförbund Ö.B.F.
Hörselskadades distrikt i Östergötland	Östergötlands Biodlarförbund
J.U.F. Östgötadistriktet	Östergötlands Bordtennisförbund
Jägareförbundet, Östergötlands län	Östergötlands Båtförbund
Korpen Östergötland	Östergötlands Civilförsvarsförbund
Kristdemokraterna i Östergötland	Östergötlands Cykelförbund
Liberalerna Östergötland	Östergötlands distrikt av IOGT-NTO
Linköpings stifts kyrkomusikerförbund	Östergötlands Fotbollförbund
Lions Club international distrikt 101-A	Östergötlands Golförbund
Livsmedelsarbetareförbundet	Östergötlands Gymnastikförbund
LO-distriktet i Mellansverige	Östergötlands Hembygdsförbund
Länsförsäkringar Östgöta	Östergötlands Hemslöjdsförening
Lärareförbundet	Östergötlands Idrottsförbund
Miljöpartiet Östergötland	Östergötlands Kennelklubb
Moderata kvinnoförbundet Östergötland	Östergötlands läns Nykterhetsförbund
Moderata ungdomsförbundet Östergötland	Östergötlands Länsförbund av LRF
Moderaterna i Östergötland	Östergötlands NBV-distrikt
Naturskyddsföreningen i Östergötland	Östergötlands Orienteringsförbund
Nordöstra Götalands scoutdistrikt	Östergötlands Paraspportförbund
Nya skådebanan i Östergötland	Östergötlands Reumatikerdistrikt
Näringen Östergötland	Östergötlands Ridsportförbund
PRO i Östergötland	Östergötlands Skidförbund
Riksbyggen	Östergötlands Skolidrottsförbund
Riksförbundet Unga Musiker, RUM	Östergötlands Skyttesportförbund
Rädda Barnen Östergötland	Östergötlands SSU-distrikt
Sensus Östergötland	Östergötlands Tekniska Förening, ÖTF
S-kvinnor i Östergötland	Östgöta Försvarsutbildningsförbund, FBU
Smålands-Östergötlands Curlingförbund	Östgöta Genealogiska Förening, ÖGF
Socialdemokrater för tro och solidaritet i Östergötland	Östgötadistriktet av Svenska Journalistförbundet
Socialdemokraterna i Östergötland	Östsvenska Basketdistriktsförbundet
SPF Seniorerna Östgötadistriktet	
Studieförbundet Bilda sydöst	
Studieförbundet Vuxenskolan Östergötland	
Svensk Biblioteksförening, Östergötland	
Svensk Tennis Öst	
Svenska Brukshundklubben, Östgötadistriktet	
Svenska Elektrikerförbundet, avdelning 31	
	Stödmedlemmar
	Mjölby kommun
	Ydre kommun
	Åtvidabergs kommun
	Ödeshögs kommun

Medlemsarkiv

Archives for the unexplained, AFU	Anders Liljegren	0725-36 92 66
Boxholms Folkrörelsearkiv	Ordf. Bengt Nilsson	0142-572 42
Boxholms kommunarkiv	Monica Länsberg	0494-197 37
Brukskultur Åtvidaberg	Roy Andersson	0120-350 68
Centrum för lokalhistoria	Hans Nilsson	013-28 22 03
Finspångs Föreningsarkiv	Ulla-Karin Karlsson	0702-80 02 59
Finspångs kommunarkiv	Urban Larsson	0122-85 261
Flygvapenmuseum	Sofia Svalmark	013-495 97 25
Föreningsarkivet i Mjölby kommun	Anne-Marie Asp	0142-85 380
Föreningsarkivet i Motala	Nora Wahlqvist	0141-22 57 39
Föreningen Svenskt Uppfinnaremuseum	Anders Köhler	011-67 177
Gammalkils hembygdsförening	Anna Scharff	0704-42 99 42
Gryts hembygdsförening	Erik Lundberg	0123-40 072
Hembygdsföreningen Gamla Reijmyre	Carl-David Söderback	0706-25 99 47
Hannäs hembygdsarkiv	Göte Edstrand	0120-41 150
Kinda kommuns centralarkiv	Monica Länsberg	0494-19 737
Kinda Lokalhistoriska Arkiv	Marit Strobach	0494-19 103
Krokeks Lokalhistoriska Arkiv	Christina Folkesson	0709-65 17 97
Kvillinge Föreningsarkiv	Maria Loorentz Peterson, Anita Karlsten	011-69 701
Linköpings Föreningsarkiv	Mats Andersson	013-26 30 20
Linköpings Stadsarkiv	Dan Malmsten	013-20 89 29
Linköpings Stifts- och landsbibliotek	Anna Severin	013-20 8971
Linköpings universitetsarkiv	Fredrik Johansson	013-28 10 05
Mjölby hembygdsarkiv	Gunnar Hillar	0142-18 314
Mjölby kommuns centralarkiv	Anne-Marie Asp	0142-85 380
Motala kommuns centralarkiv	Malin Ekenberg	0141-22 57 37
Norrköpings stadsarkiv	Pernilla Matsson	011-15 11 70
Norrköpings Föreningsarkiv	Kristina Edström	011-12 12 18
Norrköpings stadsmuseum	Pernilla Pusa	011-15 26 33
Regionarkivet i Östergötland	Expeditionen	010-103 80 73
Regna hembygdsarkiv	Vanja Einarsson	0151-80 031
Riksarkivet, Landsarkivet i Vadstena	Claes Westling	010-47 68 731
Ringarums hembygdsarkiv	Albin Lindqvist	0709-90 12 21
S:t Ragnhilds Gille	Carl-Johan Ivarsson	0702-25 32 45
Sya Fornminnes- och hembygdsförening	Ordf. Tomas Unell	070-265 02 52
Söderköpings föreningsarkiv	Christina Sandell	0121-18 324
Söderköpings kommunarkiv	Christina Sandell	0121-18 324
Södra Kinda Bygdegille	Göran Styrenius	0702-69 37 40
Tryserums hembygdsarkiv	Lilian Nilsson	0730-98 48 45
Ulrika Hembygdsförening	Bertil Andersson	0142-91 130
Ulrika museum	Annika Johansson	0702-64 55 45
Valdemarsviks kommuns centralarkiv	Cecilia Törnborg	0123-19 158
Vikbolandets Arkiv- och Historieförening	Ordf. Sara Strömberg Wisting	0733-54 13 86
Vreta Klosters hembygdsarkiv	Marie Hagsten	073-540 77 88
Vånga Hembygdsarkiv	Ingerd Söderholm	0761-08 33 68
Ydre kommuns arkiv	Monica Länsberg	0494-19 737
Ydre Lokalhistoriska Arkiv	Monica Länsberg	0494-19 737
Åtvidabergs kommuns centralarkiv	Britt-Louise Altmar	0120-83 119
Ödeshögs kommuns centralarkiv	Malin Pilebrant-Sabel	0144-35 013
Ödeshögs Lokalhistoriska Arkiv	Charles Eriksson	0144-12 209
Östergötlands museum	Jim Löfgren	013-23 03 00

3. Verksamhet

Behovsanalys

2017 beviljades vi projektmedel från Region Östergötland för att under följande år genomföra en behovsanalys av vår verksamhet. Orsaken var att Norrköpings Stadsarkiv ställt frågan om vi ville bli en del av ett planerat arkivcentrum i staden, något styrelsen inte kunde ta ställning till utan ett bra underlag. Utgångsfrågan i behovsanalysen var att kartlägga för- och nackdelar med ett arkivcentrumbildande, samt vad en depå innebär för vår verksamhet, såväl internt som externt. Vidare ställdes frågor om vår organisation i sin nuvarande form är optimal, vad vår roll är, placering geografiskt, ekonomiska förutsättningar, m.m.

Efter anbudsförfrågan beslutades att låta Christina Sirtoft Breitholtz från Örebro-Västmanlands Arkiv AB utföra arbetet, vilket påbörjades under våren. Förutom möten med styrelsen, personal och representanter från Region Östergötland kom hon att intervjua ett 20-tal kulturarvsaktörer. Styrelsen åkte på studiebesök till Arkiv Sörmland för att ta del

av deras verksamhet och utbyta erfarenheter med dess styrelse.

Utredarens rapport presenterades under hösten och kom fram till fem vägar för Östergötlands Arkivförbunds framtida verksamhet:

1. Att fortsätta som hittills med fokus på konsulentverksamheten och utan depålösning.
2. Att renodla konsulentverksamheten och ta bort förmedling av arkivdepositioner.
3. Att ha en egen arkivdepåverksamhet som bas och konsulentverksamhet som medlemservice.
4. Att ha flera arkivdepåverksamheter och dessutom öppna upp för att ta över driften av lokala arkiv.
5. Att helt centralisera den regionala enskilda arkivverksamheten.

Under slutet av året arbetade styrelsen vidare med rapporten som underlag och kom fram till att en kombination mellan alternativ tre och fyra är önskvärd. Utvecklingsarbetet kommer att fortsätta under 2019.

Som en del i behovsanalysen var styrelsen på studiebesök hos Arkiv Sörmland i Eskilstuna. Här syns de båda länsarkivens styrelserepresentanter och personal samlade i Erkilskällan, som Arkiv Sörmland är med och driver.

Personal vid Kville försningsarkiv som bl.a. arbetat med inskanning av fotografier.

Visual Arkiv

Även under 2018 har det långsiktiga arbetet att digitalisera arkivförteckningar i arkivredovisningssystemet Visual Arkiv fortsatt. Framförallt har det handlat om att komplettera vårt befintliga beståndsregister med detaljerade uppgifter. Arbetet är tidsödande och många lokala arkiv har fortfarande svårt att hinna med att mata in i den takt som vore önskvärd. Dessutom tillkommer ständigt nya förteckningar i den takt som de lokala arkiven ordnar nya arkiv. Vi har liksom tidigare fungerat som support för de lokala arkiven, både på plats och över telefon.

Särskilt stora insatser har gjorts i Kville försningsarkiv, Ringarums hembygdsarkiv och hos Norrköpings försningsarkiv. Den verkliga nyttan av kompletta arkivförteckningar i Visual Arkiv är att forskare kan nå informationen på internet i Nationell Arkivdatabas, NAD.

Gåramålningar

Vid årsskiftet 2018-2019 uppgick antalet registrerade poster i vår nationella gåramålningdatabas till 953 st., vilket är en ökning med sju poster. En utställning på museet Kornettgården besöktes, vilket ledde till en handfull inventerade gåramålningar.

Länsarkivarien publicerade en artikel om gåramålaren Carl Johan Wester i Östergötlands museums årsbok med temat folkkonst. Med hjälp av Kristina Edström från Östgöta genealogiska försning kunde denne Wester hittas i folkbokföringen och flera av de frågor som ställdes i vår bok om gåramålningar från 2013 kunde därmed besvaras. Den 14 november höll länsarkivarien ett föredrag om gåramålningar på Riksarkivet Landsarkivet i Vadstena, vilket resulterade i ytterligare tips på Westermålningar. Utöver det har en del inventering pågått på ideell basis.

Fotografier

I princip alla våra medlemsarkiv förvarar fotografier och i många fall rör det sig om större samlingar efter såväl bygdefotografer som försningar. Efterfrågan på äldre foton är ofta stor och vi rekommenderar våra medlemsarkiv att använda fotografier i marknadsföringssammanhang, inte minst på internet. Vi har under året fortsatt tillhandahålla utrustning och registreringsrutiner till våra medlemmar för digitalisering av fotografier. Bilddatabasen på vår webbplats ökade med 695 poster till 2 894 poster under 2018. Då kompetensen hos våra medlemsarkiv skiftat har det inneburit mycket arbete med handledning från vår sida.

Vår monterutställning om tågolyckor i Östergötland under Kulturnatten i Norrköping.

Föreläsningar

För att synliggöra vår verksamhet har flera föreläsningar genomförts som på olika vis syftat till att öka förståelsen för enskilda arkiv. Länsarkivarien har i olika publika sammanhang pratat om enskilda arkiv varför vi uppskattningsvis haft direktkontakt med drygt 400 personer.

Dagboksveckan

Projektet igångsattes 1997 tillsammans med Centrum för lokalhistoria och Folklivscentrum med syfte att samla in dagböcker och brevsamlingar. För närvarande förvaras Östergötlands Arkivförbund ett 50-tal dagboksamlingar, gårdsarkiv och personarkiv som förvaras i Linköpings Föreningsarkiv och Norrköpings Föreningsarkiv. Totalt förvaras över 1 500 personarkiv där dagböcker ingår, företrädesvis i Linköpings Stifts- och landsbibliotek och Kinda Lokalhistoriska Arkiv.

2005 började vi ordna dagboksveckor i en kommun varje år men sedan 2017 har alla östgötska kommuner haft dagboksveckor, varför projektet lagts vilande.

Kulturnatten

Under Kulturnatten i Norrköping den 29 september hade vi krokarm med Norrköpings Föreningsarkiv och Kville Föreningsarkiv. Vi höll öppet i våra lokaler och visade en monterutställning om tågolyckor i Östergötland, skapad tillsammans med Norrköpings Föreningsarkiv. Dessutom visades Kville Föreningsarkivs utställning om landets svåraste tågolycka i Getå som inträffade nästan på dagen 100 år tidigare, den 1 oktober 1918. Utställningen var skapad av Maria Loorents Peterson som också iklädde sig rollen som överlevare från olyckan då hon framförde en historisk monolog.

Några av de sammanlagt 192 besökarna på Kulturnatten.

Loket från Getåolyckan 1918 visades upp på Norrköpings Centralstation under Kulturnatten.

Olyckan i Getå 1918 är den svåraste tågolyckan i Sverige. På Kulturnatten i Norrköping uppmärksammades 100-årsminnet efter olyckan, vilket blev en publiksuccé. Bild från Kvillinge Föreningsarkiv.

Långt innan utsatt tid var vår föreläsningssal fylld, så Maria körde ett extranummer innan det var dags för det ordinarie, vilket också blev fullsatt. Sammanlagt gavs tre föreläsningar som blev en blandning av historielektion och fiktion. Maria hade under dagen också premiär för Kvillinge föreningsarkivs bok om Getåolyckan.

Historiens vingslag hördes under eftermiddagen från närbelägna Norrköpings centralstation där ångloket som dragit det olycksdrabbade tåget stod uppställt. Dess ångvissla hördes emellanåt in i våra lokaler. Dagen blev en stor succé och totalt kom 192 personer, varav sex barn, vilket är mycket långt över vårt tidigare besöksrekord.

Som tack för vårt arrangemang tillsammans med föreningsarkiven i Norrköping och Kvillinge bjöds länsarkivarien av föreningen Sveriges Järnvägsmuseum att åka med minneståget över Getå på 100-årsdagen efter olyckan.

Östergötlands Arkivförbunds kulturarvspris

Sedan 1991 delar vi ut ett pris till en person som på ideell grund arbetar för det östgötska kulturarvets främjande. Ursprungligen var namnet ÖLFA-priset men 2004 ändrades det till ÖLFA- och Kulturarvspriset. En ny namnändring skedde 2015 varefter vi delar ut Östergötlands Arkivförbunds kulturarvspris.

2018 tilldelades priset Arne Ivarsson i Jönköping för hans lokalhistoriska engagemang som av många beskrivs som fantastiskt. Arne är en pensionerad polis och passionerad hembygdsforskare som skildrat sin hembygd i Ödeshögs socken med liv och glöd. Han har gått igenom domböcker för att kartlägga individer, släkter och gårdar i Stavabygden. Han har också dokumenterat särskilda händelser och sällsamheter som exempelvis trolldom och häxjakt och med hjälp av domböcker gett liv åt personer som varit döda i flera hundra år. Hans arbete beskrivs som en guldgruva för

2018 års kulturarvspristagare Arne Ivarsson mottog priset från länsarkivarie Albin Lindqvist och ordförande Ann-Kristin Eriksson under vårens Kulturarvsdag i Finspång.

släkt- och hembygdsforskare och det skildrar hur levernet kunde vara bland torpare och bönder i Ödeshögstrakten.

Hans arbete är i stor utsträckning tillgängligt på internet i Ödeshögs digitala hembygdsbok. Arne är en ideellt arbetande eldsjäl som verkar för det östgötska kulturarvet och därför tilldelas han 2018 års Kulturarvspris från Östergötlands Arkivförbund som delades ut på Kulturarvsdagen den 2 maj i Finspångs kulturhus.

Näringslivsarkiv

I 18 år har vi drivit ett regionalt näringslivsarkiv och genom avtal med Åtvidabergs kommun har vi en arkivdepå i Facits gamla centralarkiv, vilket sköts av Brukskultur Åtvidaberg som förestås av Roy Andersson.

Ända sedan Länsförsäkringar Östgöta 2010 deponerade arkivet efter Östgöta Brandstods-bolag har ett omfattande registreringsprojekt pågått. Syftet är att genom registrering göra äldre försäkringsbrev som rör länets fastigheter från 1850-talet fram till 1960-talet mer

tillgängliga. Genom registrering blir materialet sökbart topografiskt, vilket gynnar forskningen och samtidigt ökar tillgängligheten. Vi har kunnat se ett ökat intresse för materialet efterhand som registren blir klara. Arkivet omfattar cirka 200 hyllmeter och registreringen kommer att fortsätta ytterligare en tid. Under 2018 har 14 nya socknar registrerats vilket innebär att i princip alla länets 149 socknar är klara. Under våren påbörjades en kompletterande registrering, så att alla register även omfattar uppgift om försäkringstagare, vilket visat sig vara mycket betydelsefullt för att öka sökbarheten. Registreringen har sysselsatt två personer hos oss samt en person vid ett medlemsarkiv.

Östergötlands Arkivförbunds medlemsarkiv förvarade vid årsskiftet cirka 4 600 hyllmeter företagsarkiv, varav Riksarkivet, Landsarkivet i Vadstena stod för närmare 3 000 hyllmeter. I den egna depån i Åtvidaberg förvaras drygt 1 000 hyllmeter företagsarkiv av olika slag. Vi har ordnat och förtecknat arkivet efter Rejmyre snickerifabrik och ett par gårdsarkiv.

Representation och förtroendeuppdrag

Under året har länsarkivarien varit delaktig i Arkivnätverk Östergötland, Östgötaaljud, Fotonätverk Östergötland och ingått i styrelsen för Centrum för Lokalhistoria, och styrgruppen/referensgruppen för Kulturarv Östergötland samt varit regionansvarig för Arkivens dag. Länsarkivarien har även varit sekreterare i Näringslivens förening (NAF), valberedare i Folkörelsernas Arkivförbund (FA) och valberedare i Föreningen Sveriges länsarkivarier.

Länsarkivarietföreningen samlade vid Finska Riksarkivet i Helsingfors.

Representation vid mässor, seminarier, konferenser, etc.

12 jan	Möte i Nyköping med Kulturrådet och Myndigheten för kulturanalys om Kulturdatatabasen
31 jan	Styrelsemöte med NAF i Stockholm
14 feb	Arkivnätverk Östergötland-möte i Linköping
21 feb	Fotonätverksträff i Linköping
13 mars	Riksarkivets 400 årsjubileum, konferens i Norrköping
14-15 mars	Föreningen Sveriges Länsarkivariers årsmöte och konferens i Lund
21 mars	Styrgruppmöte Kulturarv Östergötland i Linköping
10 april	Nationellt Arkivens dag-möte i Stockholm
11 april	Nordiskt Arkivens dag-möte i Stockholm
17 april	Studiebesök på Arkiv Sörmland i Eskilstuna
19 april	Riksarkivets 400 årsjubileum på Landsarkivet i Vadstena
2 maj	Kulturarvsdag i Finspång
4 maj	Näringslivsarkivens Stödfonds årsmöte hos oss
17 maj	Fortbildningsdag Arkivnätverk Östergötland i Linköping
23-24 maj	FA:s och NAF:s årsmöten med konferens i Stockholm
4 juni	Möte med Region Östergötland
5 juni	Arkivnätverk Östergötland hos oss
29 aug	Arkivens dag-planering i Åtvidaberg
5 sept	Nationellt Arkivens dag-möte i Stockholm
4 okt	Anticimex kurs om skadedjur i arkiv
10 okt	Styrelsemöte med NAF i Stockholm
11 okt	Länsarkivarietföreningens e-arkivprojekt
24 okt	Kulturarvsdag i Linköping
26 okt	Möte med Arkivutredningen i Lund
20 nov	Möte med Arkivnätverk Östergötland i Linköping

Bild nedan: I maj fattades det historiska beslutet att slå samman de båda föreningarna FA och NAF.

Riksarkivets 400-årsjubileumsfest på Landsarkivet i Vadstena. Från vänster syns Roy Andersson, Brukskultur Åtvidaberg, Emma Hagberg, Landsarkivet i Vadstena, Malin Ekenberg, Motala kommunarkiv, Anna Eklundh-Jonsson, Landsarkivet i Vadstena och Andreas Wallgård, Landsarkivet i Vadstena.

Arkiv400

Genom alla jubiléer för organisationer och föreningar, som nämns i inledningen, blev 2018 ett arkivens år. Riksarkivets 400-årsjubileum tog sig bl.a. uttryck i en webbsida som tyvärr visade sig fungera dåligt. Meningen var att alla vi andra verksamma i arkivsektorn skulle dela med oss av vad som skedde under året, under namnet Arkiv400. I Östergötland ordnade Riksarkivet en föreläsningssdag i Norrköping med fokus på källkritik. Vidare firades

officiellt jubiléet vid en mycket välordnad tillställning på Landsarkivet i Vadstena, där vi deltog. Länsarkivarien var också med som gästföreläsare i Landsarkivet i Vadstenas föreläsningsserie. Redaktör för Riksarkivets jubileumsbok var vår styrelseledamot Claes Westling, som på ett förtjänstfullt sätt lyckats rikta nytt ljus på framförallt arkivens breda innehåll. Ett annat jubileum av mer lokal karaktär var Norrköpings stadsarkivs 50-årsjubileum, dit vi inbjudits.

Emma Malmberg, pensionerad landsarkivarie, vid jubileumsfesten på Landsarkivet i Vadstena.

Stadsarkivarie Pernilla Matsson i Norrköping invigningstalar vid Norrköpings Stadsarkivs 50-årsjubileum.

De lokala medlemsarkiven

Som exempel på insatser för enskilda arkiv har vi fortsatt handleda Hembygdsföreningen Gamla Reijmyre i arbetet med att ordna arkivet efter ortens glasbruk. Efter att nämnda glasbruk gick i konkurs på nytt under 2018 har vi stöttat hembygdsföreningen och bl.a. hjälpt till att flytta handlingar sen det visat sig att den gamla lokalens tak höll på att rasa in.

Liksom tidigare har verksamheten i de flesta lokala arkiven under året varit aktiv och livlig. Duktig personal har fortsatt det viktiga och tålmodiga arbetet med att insamla, ordna, förteckna, vårda, förvara och tillgängliggöra enskilda arkiv. Vi har hjälpt till att rekrytera nya föreståndare för våra två största föreningsarkiv, Norrköpings Föreningsarkiv och Linköpings Föreningsarkiv, så att det löpande arbetet på nytt har kunnat upptagas. Eftersom de flesta avlönade arkivföreståndare har

Carl-David Söderback i Hembygdsföreningen Gamla Reijmyre med delar av ortens glasbruks arkiv.

bidrag från Arbetsförmedlingen, innebär det en rörlighet bland personal, vilket lett till en ökad arbetsbörda för Östergötlands Arkivförbund att lära upp ny personal. En större långsiktighet vore önskvärd för verksamheterna.

Vi har bistått med råd och handledning till de lokala arkiven och särskilda utbildningsinsatser har skett för Tryserums hembygdsförenings styrelse samt Vikbolandets arkiv- och historieförenings arbetsgrupp. Sammanlagt har länsarkivarien gjort 35 besök vid 17 medlemsarkiv.

Intresserade deltagare vid arkivkurs för Tryserums hembygdsförening.

Som en kompensation för att det under 2017 endast blev en personalkonferens, ordnades under 2018 tre stycken. Den första, extrainsatta, hölls i Söderköping den 19 februari och samlade 21 deltagare. Kommunarkivarie Christina Sandell, som också förestår föreningsarkivet, visade de relativt nya arkivlokaler. Vidare blev det bl.a. diskussioner och information om den påbörjade behovsanalysen av vår verksamhet och om EU:s dataskyddsförordning. Dagen avslutades med studiebesök hos S:t Ragnhilds Gille där vår tidigare kulturarvspristagare Ola Lönnqvist visade arkivet.

Visning av Söderköpings föreningsarkiv i samband med personalkonferens. Fr.v: Maud Carlsson och Ingegerd Söderholm, båda från Vånga hembygdsarkiv och Maria Loorents Peterson från Kvilleföreningens arkiv.

Visning av Sankt Ragnhilds Gilles arkiv och bibliotek av Ola Lönnqvist, under personalkonferensen i Söderköping.

Glada minner vid konferensen i Boxholm. Fr.v: Monica Länsberg från ITSAM och Lisbeth Vohlander som båda arbetar med Boxholms kommunarkiv, samt länsarkivarie Albin Lindqvist.

Årets andra personalkonferens ägde rum i strålande solsken i Boxholm den 31 maj. Även denna gång samlades 21 deltagare för sedvanliga diskussioner, rapporter och information. Det blev en visning av Boxholms bruksmuseum och i kommunarkivet tog Lisbeth Bolander och Monica Länsberg emot oss. Årets sista personalkonferens samlade 20 deltagare i Mjölby kommunhus. Kommunarkivarie Anne-Marie Asp och hennes chef Maria Karlsson

hälsade välkomna och presenterade dels arkivet och dels kommunen. Christina Sirtoft Breitholtz presenterade rapporten om våra utvecklingsmöjligheter, som är resultatet av den behovsanalys som hon under året genomfört. Christina gav också en uppdatering angående EU:s dataskyddsförordning kopplat till enskilda arkiv och länsarkivarien höll ett föredrag om skadedjur i arkiv. Dagen avslutades på Mjölby hembygdsgård.

Nedan: Vid årets sista personalkonferens hade Anne-Marie Asp visning av Föreningsarkivet i Mjölby kommun för bl.a. Sofia Svalmark, Flygvapenmuseum med dottern Eira, Henrik Lind, Regionarkivet i Östergötland och Christina Sandell, Söderköpings föreningsarkiv och kommunarkiv.

Statistiken för 2018 är mycket bristfällig då endast 13 svar inkommit från de sammanlagt 51 medlemsarkiven. Vanligtvis brukar cirka 25 svar inkomma, varför några slutsatser i jämförelsen mellan 2017 och 2018 inte kan dras.

Vanligtvis redovisar föreningsarkiven och de lokalhistoriska arkiven statistik, medan större institutioner som kommunarkiv samt forskningsarkiv och museer inte gör det.

	2017	2018	Förändring
Besökare, totalt	5532	4504	-1028
Leveranser	202	221	19
Utlån	7	48	41
Reportage	42	26	-16
Framtagna arkivalier	423	855	432
Forskningsförfrågningar	701	766	65
Historiker/ uppsatser	22	16	-6
Reportage	42	26	-16
Utlån	7	48	41
Historiker	22	22	0
Förtecknade arkiv	215	129	-86
Antal förvarade arkiv	9913	10104	191
Antal hyllmeter	19836	20718	882

Statistik från medlemsarkiven. Av 51 medlemsarkiv har endast 13 lämnat underlag för 2018, varför några slutsatser är svåra att dra av siffrorna

Det inkomna underlaget visar att besökarna var 40 % kvinnor, 60 % män, antalet barn 0,1 % och antalet över 65 år minst 50 %. Siffrorna bygger i mycket stor utsträckning på ett underlag som uppskattats, vilket är ytterligare en orsak till att några slutsatser inte kan dras.

Från Föreningsarkivet i Mjölby kommun rapporteras att bland de 28 leveranser som mottogs ingick ett intressant personarkiv efter truckföretaget BT:s tidigare VD Karl-Eric Andersson. Finspångs föreningsarkiv tog emot fem nya arkiv, däribland Finspångs bågskytteklubb med handlingar från 1959 och framåt. Kinda Lokalhistoriska Arkiv arbetade mycket med ortens emigrantmuseum inför dess 40-årsjubileum 2019 då en ny utställning ska visas. Kville föreningsarkiv har bl.a. haft filmvisning samt producerat en utställning och en bok om tågolyckan i Getå 1918. Föreningsarkivet i Motala kommun har fått ett ökat antal besökare och intresset för Motala-Vadstena tidnings arkiv har varit stort, även från tidningsredaktionen som börjat publicera historiska artiklar och bilder.

Nora Wahlqvist i Föreningsarkivet i Motala kommun, som haft ett ökat antal besökare under 2018.

Antal arkivbildare	2017	2018
Kvillinge föreningsarkiv	200	210
Föreningsarkivet i Mjölby kommun	346	351
Norrköpings föreningsarkiv	1034	1060
Ringarums hembygdsarkiv	74	95
Vikbolandets arkiv- och historieförening	283	283
Ödeshögs Lokalhistoriska arkiv	162	162
Östergötlands Arkivförbund	118	116
Brukskultur Åtvidaberg	123	124
Östergötlands museum	670	672
Summa	3010	3073
Förändring		63

Antal serier och volymer	2017	2018
Kvillinge föreningsarkiv	827	1052
Föreningsarkivet i Mjölby kommun	3900	4101
Norrköpings föreningsarkiv	8299	9543
Ringarums hembygdsarkiv	279	499
Vikbolandets arkiv- och historieförening	170	170
Ödeshögs Lokalhistoriska arkiv	1783	1783
Östergötlands Arkivförbund	1054	1072
Brukskultur Åtvidaberg	5882	5973
Östergötlands museum	4587	4745
Summa	26781	28938
Förändring		8305

Statistik från de medlemsarkiv som använder Visual Arkiv genom oss. Under 2018 har antalet förteckningar ökat med 63 st. och antalet serier och volymer med 8 305 st.

I arkivredovisningssystemet Visual Arkiv har ytterligare 63 arkivbildare tillförts under året, däribland från Norrköpings Föreningsarkiv och Ringarums hembygdsarkiv som stått för de flesta nya förteckningarna. Det totala antalet arkivbildare i systemet uppgår till 3 073 och under året har 2 157 serier och volymer matats in, vilket sammanlagt ger 28 938 serier och volymer som ger en detaljerad möjlighet att söka efter arkiv på nätet via Nationell Arkivdatabas, NAD.

Vissa av medlemsarkiven har sedan tidigare själva övergått till Visual Arkiv; Kinda Lokalhistoriska Arkiv, Finspångs föreningsarkiv, Ydre Lokalhistoriska Arkiv, Sankt Ragnhilds Gille och Söderköpings föreningsarkiv. Deras siffror inryms inte i ovanstående statistik för Visual Arkiv, men däremot fanns deras underlag med i beståndsregistret.

Kristina Edström vid Norrköpings Föreningsarkiv, assisterad av Magnus Johansson vid fotografering av en fana. Kristina matade in 1 244 nya serier och volymer i Visual Arkiv under 2018.

Ekonomi

Ekonomin har varit förhållandevis stabil tack vare tillfälliga lösningar. Medel har frigjorts genom länsarkivariens frivilliga tjänstledighet med 20 % och med extra stöd från Region Östergötland har vi bl.a. kunnat finansiera en arkivassistenttjänst under tre månader utan stöd från Arbetsförmedlingen. Vidare har vi med Arbetsförmedlingens extratjänstbidrag kunnat finansiera ytterligare två arkivassistenttjänster, varav den ena under fem månader. Dessvärre saknas fortfarande täckning för en stabil och långsiktig lösning på personalfrågan. Bokslutet visar ett överskott på 43 645,20 kr, vilket kan balanseras upp mot 2017 års underskott på 58 587,03 kr.

Den egna finansieringsgraden har under året varit 6 % och i detta ingår bl.a. medlems- och hyllmeterintäkterna. Genom Samverkansmodellen har vi erhållit bidrag på 479 000 kr från Region Östergötland, motsvarande 27 % av arkivförbundets driftsmedel. Statens del när det gäller finansieringen av arkivförbundets kostnader var 1 050 928kr, motsvarande 60 % och i det ingår bidrag från Kulturrådet och ersättning från Arbetsförmedlingen. Därtill har vi fått ett extra bidrag från Region Östergötland till vår behovsanalys, motsvarande 6 % av våra intäkter. De statliga och regionala bidragen är av avgörande betydelse för Östergötlands Arkivförbunds verksamhet. Under året har inga kommunala bidrag lämnats, förutom medlemsavgiften från fyra kommuner.

4. Nätverk och samverkan

Regionalt

Utöver kontakt med våra medlemmar har vi under året deltagit i nätverket Kulturarv Östergötland, ett samarbete som pågått i flera år. Dels har länsarkivarien varit med i dess styrgrupp/referensgrupp och dels har vi deltagit i Kulturarvsdagar vår och höst anordnade av Kulturarv Östergötland, där ett stort antal aktörer från kulturlivet i Östergötland varit samlade och där kulturhistoriska lokala projekt presenterats. Kulturarv Östergötland är en värdefull kontaktpunkt för alla som arbetar med lokalhistoria i Östergötland.

Vi har fortsatt att utveckla nätverk mellan länets arkiv genom ett flertal möten rörande Arkivens dag. På så vis har vi nått nya organisationer som fått upp ögonen för arkiven. Förutom medlemsarkiven har även representanter från ett stort antal organisationer i länet, samt lokala kulturarvsaktörer bjudits in till Arkivens dag-mötena.

Den 9 april ordnade vi en arkivkurs för föreningsaktiva och representanter från de lokala arkiven. Vi har deltagit i ett Fotonätverk Östergötland som samlar representanter från institutioner i regionen som arbetar med historiskt bildmaterial. Under året har Arkivnätverk Östergötland samlat representanter från regionens större arkiv och en fortbildningsdag arrangerades under våren, dit våra medlemsarkiv inbjöds. Arkivnätverket gjorde under året ett gemensamt inspel till den nationella arkivutredningen. Vi har vidare deltagit vid möten med Region Östergötland för att föra fram arkivfrågorna.

Nationellt och internationellt

Den stora nationella händelsen var Näringslivsarkivens förenings (NAF) och Folkrorelsernas Arkivförbunds (FA) gemensamma konferens med årsmöten i Stockholm den 23-24 maj. Där togs det historiska beslutet att de båda föreningarnas verksamhet slås samman i Sveriges Arkivförbund, med start från 2019. Vid samma tillfälle firades även FA:s 50-årsjubileum, vilket också blev som en avslutnings-

fest för förbundet. Viktiga frågor som diskuterats är hur EU:s dataskyddsförordning (GDPR) påverkar enskilda arkiv. Riksarkivet bjöd in till möte om det 25 maj, men kunde varken då eller senare under året ge något tillförlitligt svar.

Under året har länsarkivarien varit sekreterare i NAF som sammanträtt vid ett flertal tillfällen. Arbetet har i stor utsträckning handlat om förberedelser inför den nya organisationen. Vidare har länsarkivarien varit valberedare i Länsarkivariieföreningen och i FA, som haft i uppdrag att utse styrelse till den nystartade Sveriges Arkivförbund. NAF, FA och Länsarkivariieföreningen fyller alla viktiga funktioner för att föra fram frågor som berör vår verksamhet, bl.a. i Samarbetsrådet för enskilda arkiv.

Kontakt med Riksarkivet har hållits för att diskutera om enskilda arkiv. Genom Claes Westling från Landsarkivet i Vadstena har vi sedan 2015 också en representant för Riksarkivet med i vår styrelse.

Albin Lindqvist har deltagit vid Föreningen Sveriges Länsarkivariers studieresa till Helsingfors 11-13 september och där besökt Svenska Centralarkivet, Finska Riksarkivet, Svenska Litteratursällskapet, Nordisk kulturkontakt och fästningen Sveaborg. I Finland har digitaliseringsarbetet kommit längre än i Sverige, bl.a. med den gemensamma sökplattformen www.finna.fi. Men ett märkligt förhållningssätt är att analoga handlingar som digitaliserats får gallras, enligt Finska Riksarkivet.

Bidragfördelningen av statliga medel ser annorlunda ut än i Sverige. Ett 10-tal arkiv får statliga bidrag som täcker större delen av deras budget. Svenska Centralarkivet samlar flera organisationer som bildningsförbund och inte minst Svenska Folkpartiet. De arbetar mycket med att intervjua partiföreträdare och fånga in berättelser till arkivet.

Svenska Litteratursällskapet är en stor och ekonomiskt välmående organisation som bl.a.

Länsarkivariieföreningen vid Sveaborg, Helsingfors vid studieresan 2018.

delar ut Finlands största litteraturpris. Arkivet omfattas bl.a. av brevsamlingar och manuskript och de arbetar mycket med digitaliseringens möjligheter.

Nordisk kulturkontakt administrerar bl.a. Nordiska ministerrådets kulturstödsprogram med syfte att förstärka nordiska och regionala intressen. Studieresan till Finland samlade 10 länsarkivariier, varav hälften kom att insjukna i influensa efter att ha blivit smittade av Svenska Centralarkivets föreståndare. Under resan firades också länsarkivariieföreningens 20-årsjubileum.

Under året har Östergötlands Arkivförbund varit en del av det inom Föreningen Sveriges Länsarkivariers e-arkivprojekt. Det har bl.a. inneburit att vi delgivit våra synpunkter angående ett eventuellt skapande av ett e-arkiv, där förhoppningen är att vi gemensamt inom länsarkivariieföreningen kan driva projektet vidare och i en framtid upphandla ett e-arkivsystem gemensamt. I dagsläget finns inget fungerande e-arkiv för enskilda arkiv i Sverige och själva är vi för små och resurs-svaga, ens på länsnivå, varför nationellt samarbete är helt nödvändigt.

Marknadsföring och kommunikation

Under året har webbplatsen utvecklats och fortsatt fyllas på med innehåll. Den år 2017 påbörjade serien *Veckans arkiv* där vi kontinuerligt gjort reklam för våra medlemsarkiv, kunde avslutas. Webbplatsen är av stor vikt för vår utåtriktade verksamhet tillsammans med sociala medier, men den har visat sig bli allt svårare att rent tekniskt hantera.

Vi har liksom tidigare lyft enskilda arkiv genom artiklar i dagspressen och i tidskrifter informerat om enskilda arkiv, förutom på vår webbplats. Vi har varit närvarande i sociala medier på Facebook och vårt Twitterkonto

Ingela Carlsson och Magnus Johansson, båda arkivassistenter vid Östergötlands Arkivförbund, vid vår nya rollup.

hade 609 följare vid årsskiftet 2018-2019. Vår webbplats hade under 2018 besökts av 13 860 (minskning med 12 % från 2017), varav 11 490 (86 %) var nya besökare och resterande återkommande.

Antalet följare av vår Facebooksida Östergötlands Arkivförbund ökade under året med 4 % från 390 till 500 personer. Av dem var 52 % kvinnor, 45 % män och resten odefinierade. Bland våra följare är de flesta från Sverige men åtta från USA, fyra från Danmark, tre från Finland, två från Norge och enstaka följare från bl.a. Australien, Belgien och Costa Rica. Under året gjordes 45 inlägg och störst räckvidd fick ett inlägg den 16 maj om styrelseledamoten Claes Westling som tilldelats Sveriges Släktforskarförbunds pris Årets eldsjäl, vilket nådde 3 216 personer. Näst störst spridning fick ett inlägg den 23 maj om bildandet av Sveriges Arkivförbund vilken nådde 1 626 personer. Det tredje mest spridda inlägget var ett reportage om vår arkivkurs för Tryserums hembygdsförenings styrelse den 27 mars som nådde 1 607 personer. I stort sett alla inlägg på Facebook var länkade till artiklar på vår webbplats.

För att tydligare kunna synas i publika sammanhang köptes under året in utställnings-skärmar, trottoarpratarna, folderhållare och en ny rollup trycktes. Vidare köptes en ny skylt till vår ytterdörr, där den gamla logotypen allt för länge hade hängt kvar. Den inköpta utrustningen kom väl till användning under Kulturnatten i Norrköping och på Arkivens dag.

Skattjakten på Arkivens dag i Åtvidaberg lockade ett flertal deltagare. Det gick ut på att hitta frågor i arkivboxar som placerats ut i biblioteket. Foto: Magnus Johansson.

Arkivens dag

Planeringen inför Arkivens dag påbörjades under våren. Vi fortsatte att låta det regionala centralarrangemanget turnera genom länets kommuner och 2018 var det Åtvidabergs tur. Att satsa extra på en kommun har fortsatt visat sig gynnsamt, inte minst för att knyta nya kontakter både vad det gäller Arkivens dag och enskilda arkiv överlag. Årets tema var *Fest och glädje* med anledning av alla jubiléer.

Länsarkivarien har deltagit vid ett nationellt möte i Stockholm, den 10 mars följt av ett Nordiskt Arkivens dag-möte dagen därpå. Där konstaterades att Sverige är i särklass bäst på att ordna arrangemang, i synnerhet i jämförelse med Finland som totalt har cirka 10 arrangemang på Arkivens dag – i hela landet. Ytterligare ett nationellt möte skedde 5 september. I Östergötland har vi varit samordnare för samtliga arrangemang och Arkivens dag uppmärksammades på hela 21 platser i länet.

Länsarkivarien har tillsammans med Roy Andersson m.fl. från Brukskultur Åtvidaberg, varit drivande i planeringen av det centrala arrangemang som ordnades på Åtvidabergs bibliotek, vars personal har varit mycket hjälpsamma. Planeringen började under våren och sammanlagt besöktes Åtvidaberg sex gånger under året, där bl.a. möten hölls med representanter från ett flertal nya organisationer, däribland kommunens samtliga hembygdsföreningar.

Släktforskarna Barbro Behrendtz och Anders Johansson från Östgöta Genealogiska förening på Arkivens dag i Åtvidaberg. Foto: Magnus Johansson.

Rolf Gordon från Grebo Hembygdsförening med en musikapparat från sent 1800-tal vars gälla toner var en del av invigningen på Arkivens dag i Åtvidaberg.

Förutom ovan nämnda arkiv var det även öppet hus hos Ödeshögs Lokalhistoriska Arkiv, Riksarkivet – Landsarkivet i Vadstena, Tjällmo bibliotek, Föreningsarkivet i Mjölby kommun, Sya hembygdsförening, Östergötlands museum, Linköpings stadsarkiv/Linköpings Stifts- och Landsbibliotek, Hembygdsföreningen Gamla Reijmyre, Vånga hembygdsarkiv, Memningsforskarna, Bråvallamagasinet i Norrköping (Norrköpings stadsmuseum och stadsbibliotek), Kvillinge föreningsarkiv, Krokeks Lokalhistoriska Arkiv, Norrköpings föreningsarkiv, Vikbolandets arkiv- och historieförening, S:t Ragnhilds Gille, Ringarums hembygdsarkiv, Gryts hembygdsarkiv, Kinda kommunarkiv

Vid centralarrangemanget i Åtvidaberg deltog följande 19 organisationer:
Björnsätters hembygdsförening, Brukskultur Åtvidaberg, Camilla Smedberg, DIS-Filbyter, Grebo hembygdsförening, Gärdserums hembygdsförening, Hannäs hembygdsförening, Linköpings domkyrkopastorat, Regionarkivet i Östergötland, Ringarums hembygdsarkiv, Yxnerums hembygdsförening, Åtvidabergs bibliotek, Åtvidabergs Fotoklubb, Åtvidabergs

kommunarkiv, Åtvidabergs pastorat, Åtvids hembygdsförening, Östergötlands Arkivförbund, Östergötlands museum och Östgöta Genealogiska förening (ÖGF).

Arkivens dag uppmärksammades i media tack vare pressmeddelanden, lokal marknadsföring, m.m. Ett flertal tidningsartiklar skrevs och samarbete mellan föreningar och andra organisationer resulterade i ett brett program med flera utställare och föredragshållare vid centralarrangemanget. Under dagen kom runt 150 besökare till centralarrangemanget i Åtvidabergs bibliotek.

Sammanlagt var det 44 arrangörer vid alla arrangemang i länet som totalt räknade in 957 besökare. Av dem var 47 % 65 år eller äldre och könsfördelningen var 51,33 % kvinnor och 48,57 % män (2017 var könsfördelningen 55,5 % kvinnor och 44,5 % män). Vi fortsatte i år satsningen på att nå barn och unga genom en gestaltad arkivvisning och med arkivskattjakt vid det regionala samarrangemanget, vilket slog väl ut.

5. Slutord

Vi har 2018 firat ett arkivår vilket framförallt hängde samman med Riksarkivet 400-årsjubileum. För vår del inleddes verksamhetsåret med att vi fick en ny ordförande i Ann-Kristin Eriksson som suttit med i styrelsen som suppleant och ledamot i över 25 år.

2018 har inneburit mer internationellt samarbete, dels inom Arkivens dag där de Nordiska länderna sammanträdde, men också genom studiebesök till flera arkiv i Helsingfors. Givetvis har arbetet fortsatt med det långsiktiga men också relativt osynliga arbetet med att registrera historiska försäkringsbrev, skanning av de lokala arkivens bilder, digitalisering av arkivförteckningar i redovisningssystemet Visual Arkiv, ordnings- och förteckningsarbete, kursverksamhet, m.m. Vidare har vi fortsatt att utveckla nätverk och publik verksamhet, inte minst när det gäller Arkivens dag. Vi har bidragit till att sprida kunskap om folkkonst genom en artikel om en gåramålare i Östergötlands museums årsbok.

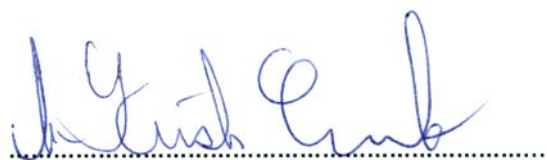
Under 2018 har vi fortsatt att nätverka för att lyfta enskilda arkiv. Genom att fokusera extra på en kommun i samband med centralarrangemanget under Arkivens dag har vi lyckats knyta nya kontakter och få förståelse för de lokala förhållandena. Vidare har länsarkivarien representerat länet i såväl regionala som nationella sammanhang.

Den behovsanalys av vår verksamhet som genomfördes under året har gett oss ett underlag för att tydligare arbeta framåt med vår ut-

veckling. Vi står inför stora utmaningar, dels i en tid då många av de lokala medlemsarkiven har svårt att finna föreståndare men också svårt att få ekonomin att gå ihop. Vidare har styrelsen under året fått tänka till extra om vår framtida verksamhet, vilken kan påverkas genom exempelvis EU:s dataskyddsförordning och hur den påverkar de enskilda arkiven.

Slutligen vill Östergötlands Arkivförbund framföra ett hjärtligt tack till all personal och förtroendevalda i alla medlemsarkiven samt till den egna personalen. Östergötlands Arkivförbund vill också tacka Region Östergötland, Mjölby kommun, Åtvidabergs kommun, Ödeshögs kommun, Ydre kommun och våra medlemsorganisationer för ekonomiska bidrag och medlemsavgifter, och alla som genom arbetsinsatser och arkivmaterial på olika sätt stöttat verksamheten, och därmed bidrar till att en viktig del av det Östgötska kulturarvet bevaras och görs tillgängligt.

Styrelsen genom

Ann-Kristin Eriksson
ordförande

Albin Lindqvist
länsarkivarie

Vår gamla ordförande Peter Kristensson (till höger) avtackades vid årsmötet 2018 och efterträddes av Ann-Kristin Eriksson (i mitten). Övriga styrelseledamöter är från vänster Jim Löfgren, Kristina Edström och Monica Klingberg.

6. Verksamhetsplan för 2019

Verksamheten vid Östergötlands Arkivförbund utgår från våra stadgar där det bl.a. framgår att vi ska bistå med arkivkompetens, inventera enskilda arkiv, stimulera forskning, öka kännedomen om arkiv och ha centralt registeransvar. Vidare är verksamheten relaterad till Östergötlands kulturplan 2016-2019.

För att utveckla verksamheten inom arkivområdet vill vi förbättra den allmänna kännedomen om arkiv samt göra arkiven synliga som en informations- och kunskapsresurs, både historisk och aktuell. Vi vill arbeta för att utveckla vårt regionala näringslivsarkiv samt skapa goda förutsättningar för att på ett effektivt sätt ta tillvara engagemang inom den enskilda arkivsektorn.

Östergötlands Arkivförbund ser värdet i och är öppen för samverkan med andra institutioner, både lokalt, regionalt och nationellt, det stärker utvecklingen av den egna institutionen. Vi ska genom inspirerande aktiviteter som personalkonferenser, kurser för föreningar och andra medlemsorganisationer, utbildning av personal, m.m., verka för kompetensutveckling och nätverkande. Vi ska arbeta aktivt för samarbete i ABM-sektorn och för utökat samarbete mellan arkiv och andra organisationer i regionen. Vi ska vara en central för besvarande av frågor från medlemsarkiv och medlemsorganisationer rörande material för arkivordnande. Vi ska fortsätta att förbättra localsituationen för de enskilda arkiven. I syfte att tillgängliggöra arkiv ska vi fortsätta att satsa på digitalisering, exempelvis med arkivredovisningssystemet Visual Arkiv och våra databaser. Vidare ska vi fortsätta registrera Länsförsäkringar Östgötas historiska arkiv.

Vi vill rikta ljuset på enskilda arkiv genom utåtriktad verksamhet såsom utdelning av vårt Kulturarvspris, deltagande på Kulturnatten i Norrköping, uppmuntra till deltagande på Arkivens dag och samordnande av det regionala Arkivens dag-arrangemanget. Vidare vill vi sträva efter att hålla liv i vår lokalhistoriska skriftserie.

Vi är en bred organisation som arbetar med alla typer av enskilda arkiv. De lokala arkiven sysselsätter cirka 30 personer exklusive personal vid Riksarkivet Landsarkivet i Vadstena, Linköpings Lands- och Stiftsbibliotek, Regionarkivet i Östergötland, Linköpings universitets arkiv, Östergötlands museum och kommunarkiven. Idag finns det en akademiskt utbildad arkivarie för att leda denna verksamhet. Östergötlands Arkivförbund har sedan 2006 Region Östergötlands uppdrag att utföra vår allmännyttiga verksamhet.

Att ge stöd till våra medlemsarkiv är en del av vår kärnverksamhet. Här syns Ann-Marie Hagelin i Linköpings Föreningsarkiv. Hon sitter i dess styrelse som gick in och jobbade i arkivet under 2018 då arkivet saknade föreståndare.

Prioriterade områden under 2019

- Arbeta vidare med verksamhetsutveckling utifrån behovsanalysen från 2018.
- Utveckla vår webbplats och göra den ännu mer tillgänglig och tydlig.
- Fortsätta vara synliga och utveckla samverkan i bl.a. Arkivnätverk Östergötland, det regionala fotonätverket, det regionala ljudnätverket, Kulturarv Östergötland, nationella Sveriges Arkivförbund, nationella Länsarkivarieföreningen och möten med lokala föreningar och arkiv, m.fl.
- Fortsatt satsa på och utveckla Arkivens dag och uppmuntra till annan publik verksamhet.

Att fortsätta utveckla samverkan är ett prioriterat område. Här programledaren och populärhistorikern Christopher O'Regan och länsarkivarierna Elisabet Sandberg, Elisabeth Eriksson, Annika Bergsland och Albin Lindqvist utanför Riksarkivet i Stockholm.

- Att ge fortsatt stöd till våra medlemmar i form av fortbildning på personalkonferenser, kurser och genom stöd i det löpande arbetet.
- Att stärka de enskilda arkivens roll i Östergötland genom att rekrytera kunnig personal till vår organisation.
- Tillhandahålla arkivredovisningssystemet Visual Arkiv för våra medlemsarkiv och jobba för att arkivförteckningar publiceras i Nationell Arkivdatabad, NAD, på internet.

Ovanstående verksamhetsplan visar att en förstärkning av Östergötlands Arkivförbund med en arkivarietjänst vore önskvärd. Förutsättningen är verksamhetsanslag från Region Östergötland och kommuner som möjliggör det omfattande arbete som ligger framför oss. Syftet är att rädda, bevara och tillgängliggöra Östergötlands enskilda arkiv, ett viktigt kulturarv, samt stimulera forskning.

Styrelsen genom

Ann-Kristin Eriksson
ordförande

Albin Lindqvist
länsarkivarie

7. Balansrapport för 2018

Östergötlands Arkivförbund

Organisationsnummer: 822001-5658

Balansräkning 2018

TILLGÅNGAR	Ingående balans	Utgående balans
	2018-01-01	2018-12-31
Lager av färdiga varor	900,00	3 450,00
Avräkning skatter och avgifter	40 722,00	-
Övriga förutbetalda kostn./upplupna intäkter	87 782,00	61 738,00
Företags/check/aff.konto	149 477,37	42 711,87
Checkräkningskonto	2 152,26	1 830,96
Placeringskonto	298 347,65	342 347,65
SUMMA TILLGÅNGAR	579 381,28	452 078,48
EGET KAPITAL		
Balanserad vinst/förlust	-252 107,31	- 193 520,28
Årets resultat	58 587,03	- 43 645,20
SUMMA TILLGÅNGAR	-193 520,28	- 237 165,48
SKULDER		
Personalskatt	- 24 100,00	- 17 446,00
Lagstadgade soc avg/särsk lönes	- 29 547,00	- 21 797,00
Avräkning särskild löneskatt	99,00	- 5 923,00
Kortfristiga skulder	- 100 000,00	- 170,00
Förutbetalda intäkter	- 110 000,00	- 20 000,00
Upplupna semesterlöner	- 58 414,00	- 69 825,00
Upplupna sociala avgifter	- 18 353,00	- 21 939,00
Övriga upplupna kostn/förutb int	- 45 546,00	- 57 813,00
SUMMA SKULDER	- 385 861,00	- 214 913,00
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	- 579 381,28	- 452 078,48

8. Resultatrapport för 2018

Östergötlands Arkivförbund

Organisationsnummer: 822001-5658

Resultaträkning 2018

	Konto	2017	2018
Intäkter			
Anslag Region Östergötland	3012	928 656,00	1 050 276,00
Medlems- och förvarings avgifter	3010, 3011	104 000,00	101 050,00
Erhållna fondmedel m.m.	3980	11 424,00	
Erhållna statliga bidrag	3980, 3985	326 527,00	479 928,00
Försäljning	3021, 3740	3 367,00	10 368,00
Bidrag	3090, 3990	3 825,00	110 000,00
SUMMA INTÄKTER		1 377 799,00	1 751 622,00
Kostnader			
Personalkostnader	Lönekostnader: 7	1 012 364,00	1 135 314,00
Lokalkostnader	5010, 5014, 50	159 677,00	161 487,00
Hyllmeteravgifter	5091	97 700,00	75 900,00
Marknadsföringskostnader	5900, 5910	438,00	27 453,76
Kontorskostnader	5410, 5460, 55	31 333,98	77 377,20
IT-kostnader	5420, 6230, 65	25 207,00	23 173,00
Bokförings- och bankkostnader	6530, 6570	15 148,00	15 520,00
Facklitteratur, prenumerationer, m	6970, 6980, 69	13 927,00	20 012,00
Trycksaker, kontorsmaterial	6100, 6150	4 224,00	1 818,00
Möteskostnader	6950	17 718,05	24 607,25
Resor i tjänsten	5800, 5820, 73	26 320,50	28 599,00
Kurser och konferenser	6960	21 238,00	13 447,59
Arrangemang	6030, 6031, 60	10 184,70	
Representation	6071, 6072	1 670,80	2 683,00
Behovsanalys	4600		100 000,00
SUMMA KOSTNADER		1 437 151,03	1 707 391,80
VERKSAMHETENS RESULTAT	-	59 352,03	44 230,20
Räntor		765,00	585,00
Åretsresultat	-	58 587,03	43 645,20

Projekt

9. Revisionsberättelse

Undertecknade revisorer, utsedda att granska Östergötlands Arkivförbunds räkenskaper får efter fullgjort uppdrag lämna följande berättelse om verksamhetsåret 2018.

Vi har granskat styrelsens årsredovisning, tagit del av räkenskaper, protokoll och andra handlingar som lämnar upplysning om föreningens ekonomi och förvaltning. Årsbokslutet har gjorts enligt god revisionsred.

Under revisionen har inte framkommit anledning till anmärkning, varför vi föreslår årsmötet att besluta

- att den av styrelsen framlagda balansräkningen och resultaträkningen fastställs,
- att årets överskott hanteras enligt styrelsens förslag samt
- att styrelsen beviljas ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Norrköping den 2019-03-11

.....
Britt Wiesner

.....
Maj-Britt Karlström

10. Förslag till budget 2019

Intäkter	Resultat 2018	Budget 2018	Budget 2019
Anslag Samverkansmodellen	1 050 276,00	1 049 000,00	1 064 000,00
Medlemsavgifter	26 650,00	25 000,00	27 000,00
Hyllmeteravgifter	74 400,00	81 000,00	80 000,00
Statliga bidrag	479 928,00	671 000,00	394 000,00
Försäljning/övriga intäkter	10 368,00	10 000,00	10 000,00
Fondmedel	110 000,00	110 000,00	-
SUMMA	1 751 622,00	1 946 000,00	1 575 000,00

Utgifter	Resultat 2018	Budget 2018	Budget 2019
Personalkostnader	1 135 314,00	1 332 000,00 kr	1 063 000,00 kr
Lokalkostnader	161 487,00	175 000,00 kr	175 000,00 kr
Hyllmeterkostnader	75 900,00	98 000,00 kr	90 000,00 kr
Marknadsföringskostnader	27 453,76	10 000,00 kr	25 000,00 kr
Kontor/admin.	77 377,20	45 000,00 kr	53 000,00 kr
IT-kostnader	23 173,00	35 000,00 kr	46 000,00 kr
Bokförings- och bankkostnader	15 520,00	16 000,00 kr	16 000,00 kr
Facklitt., pren., medlemsavg..	20 012,00	14 000,00 kr	14 000,00 kr
Trycksaker	1 818,00	40 000,00 kr	14 000,00 kr
Kurser och konferenser	13 447,59	12 000,00 kr	14 000,00 kr
Möteskostnader	24 607,25	18 000,00 kr	24 000,00 kr
Resor i tjänsten	28 599,00	22 000,00 kr	28 000,00 kr
Arrangemang	-	17 000,00 kr	0,00 kr
Övriga	2 683,00	2 000,00 kr	13 000,00 kr
Behovsanalys	100 000,00	110 000,00 kr	0,00 kr
SUMMA	1 707 391,80 kr	1 946 000,00 kr	1 575 000,00 kr

Ingegerd Söderholm och Maud Carlsson i Vånga hembygdsarkiv.

Länsarkivarie Albin Lindqvist (längst fram) höll utbildning för för Krokeks Lokalhistoriska Arkivs representanter.

Emma Hagberg på Riksarkivet - Landsarkivet i Vadstena.

Vår arkivassistent Ingela Carlsson kom under året att framförallt arbeta med registrering av historiska brandförsäkringar.

Karin Lagander i Vikbolandets arkiv och historieförening. Hon är en av eldsjälarna i den grupp som sköter arkivet sedan de blev utan föreståndare.

Under 2018 hjälpte vi Hembygdsföreningen Gamla Reijmyre att akut flytta ortens glasbruks arkiv efter att taket över förvaringslokalen höll på att ge vika. På bilden syns vår arkivassistent Magnus Johansson.

Arkivarie Anna Eklundh Jonsson på Riksarkivet Landsarkivet i Vadstena i samband med Riksarkivets 400-årsfirande.

Länsarkivarie Albin Lindqvist framför ett porträtt av Peder Månsson Utter - landets första arkivarie som tillträdde sin tjänst 1618.

VEM TAR ANSVAR FÖR

DINA HANDLINGAR?

